

ICT- ja TAHE -palveluiden siirtymävaiheen tilannekuva

Väliaikaisen valmistelutoimielimen ohjausryhmä kokouksessaan 16.4.2018 päätti maakunnan talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon tukipalvelujen osalta, että uuden maakunnan valmistelussa on ryhdyttävä selvittämään muita vaihtoehtoja kuin maakunnallista sisäistä ratkaisua maakunnan ulkopuolisen toimijoiden kanssa.

Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluja selvittävät työryhmät ovat aloittaneet työskentelyn viikolla 23. Molemmat työryhmät aloittavat toimeksiannon mukaisesti selvittää vaihtoehtoja tulevan maakunnan tukipalveluihin ja niitä koskeviin tietojärjestelmiin liittyen.

Väliaikainen toimielin on aiemmin 26.2.2018 kokouksessa (§23) linjannut, että väliaikaishallintovaiheen aikana talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelminä tullaan käyttämään Kainuun soten talous- ja henkilöstöhallinnon ratkaisuja. Myös valmisteluryhmä on kokouksessaan 15.5.2017 § 70 todennut asiantuntijaryhmän esityksen perusteella, että väliaikaishallintovaiheen aloittaessa toimintansa uusi yritys perustetaan Kainuun soten talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin (asiaa käsitelty mm. talouden ja toiminnan simulointiohjeistuksen ja simulointiin valmistautumisen yhteydessä väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksessa 21.8.2017 § 43).

Väliaikaisen valmistelutoimielimen aiemmin tekemä päätös on myös valtionvarainministeriön avustuspäätöksen linjauksen mukainen. Talous- ja henkilöstöhallinnon ratkaisujen osalta on Valtiovarainministeriö ICT-muutostukea koskevassa avustuspäätöksessään 1.6.2018 todennut erikseen seuraavaa:

”Talous ja henkilöstöhallinnon ratkaisujen osalta sovelletaan seuraavaa:

1. Maakunnan tavoitteena on hoitaa taloushallinto yhdellä järjestelmällä ja henkilöstöhallinto yhdellä järjestelmällä tai yhdellä järjestelmällä, joka kattaa molemmat toiminnallisuudet.
2. Uusien järjestelmien hankintaa ei rahoiteta. Maakunta nojaa johonkin olemassa olevaan järjestelmään.
3. Mikäli maakunta hankkii talous- ja henkilöstöhallinnon ratkaisut inhouse -yhtiön palveluna, hyödyntäen olemassa olevia järjestelmiä, in-house -yhtiöissä tehtäviä muutoksia ei rahoiteta, vaan nämä kustannukset kerätään käyttömaksuina maakunnilta. Maakunta vastaa kustannusten kohtuullisuudesta.
4. Maakunnan pakolliset migraatio- ja konvertiokustannukset rahoitetaan kohtuullisen kustannustason mukaisesti.”

”Avustus tulee käyttää ICT-toiminnan muutossuunnitelman mukaisiin kustannuksiin esivalmisteluvaiheen loppuun mennessä.”

Päätös VM/256/02.02.06.09/2017 (1.6.2018)

Kainuussa väliaikaishallintovaiheessa ja siirtymäaikana on järkevää tukeutua nykyisiin toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmäratkaisuihin. Siirtymävaihetta varten ei lähdetä hakemaan ylimaakunnallisia in-house ratkaisuja. Valtiovarainministeriön ICT-muutostukea ei voida kohdentaa uusien tietojärjestelmien hankintaan eikä in-house yhtiöissä tehtäviin muutoksiin. Uusien tietojärjestelmien ja palvelujen kilpailutus vie myös aikaa ja projektien toteutus liittymiseen useita vuosia. Mikäli Kainuussa jatketaan nykyisin tietojärjestelmäratkaisuin siirtymäkauden ajan, tietojärjestelmäympäristöön tarvittavien muutosten määrä ja kustannustaso on kohtuullinen.

Kainuun alkuvuodesta laatima ICT-toiminnan muutossuunnitelma on jo tehty Valtiovarainministeriön edellä mainitun linjauksen mukaisesti. Kainuulle on myönnetty rahoitusta ICT-muutoksiin 1 076 000 euroa vuodelle 2018, lähes Kainuun esittämän muutossuunnitelman mukaisesti. Mikäli siirtymä kautena talous-,

henkilöstö- ja tietohallinnon ratkaisut toteutetaan toisin, ei nykyistä, jo myönnettyä muutosrahoitusta voida käyttää muutosten toteuttamiseen koska tällöin muutokset eivät ole nykyisen muutossuunnitelman mukaisia.

Toinen merkittävä tekijä siihen, että siirtymäkauden aikana kannattaa tukeutua nykyisiin tietojärjestelmäratkaisuihin ja toimintoprosesseihin on mahdollinen Kainuun kuntien irtaantuminen nykyisestä talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon kokonaisuudesta. Kainuun kunnat ovat tehneet tukipalvelujen osalta selvityksiä ja niistä on tulossa lisätietoa kesäkuun loppupuolella. Kuntien irrottautuessa nykyisestä tukipalvelukokonaisuudesta Kainuun soten ja nykyisten tietojärjestelmätoimittajien resursseja tarvitaan myös kuntien muutosprojekteihin. Tällöin tulevan maakunnan oma mahdollinen tukipalvelujen ja niiden tietojärjestelmien muutos on vaiheistettava. Mikäli sekä kuntien että maakuntien tukipalveluympäristön muutoksia toteutetaan yhtä aikaa muun palvelutuotannon yhteydessä, talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon henkilöstöresurssit eivät tule riittämään muutosten toteuttamiseen. Jo nyt maakuntaudistus on sitonut nykyiset kehittämisresurssit tiiviisti uudistustyöhön.

Nykyisten tietojärjestelmien käyttöä siirtymävaiheessa puoltaa edelleen se, että taloushallinnon valtakunnallinen raportointi ja tietojen toimittamistapa on muuttumassa. Kuntatieto-ohjelman muutosten toteuttaminen nykyisiin tietojärjestelmään on aloitettava mahdollisimman pian eikä tilastointia koskevien muutosten toteutus onnistu, mikäli tietojärjestelmä vaihdetaan toiseen.

Koko tulevan maakunnan raportointi perustuu palveluluokitukseen. Palveluluokitus sisältää tämän hetken tiedon mukaan 114 palvelua, joista sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut 63, kasvupalveluja 20 ja liikennepalveluja 6. Mitä aikaisemmassa vaiheessa taloustieto kerätään palveluluokittain, sitä järjestelmällisempää ja tehokkaampaa on maakunnan talousarvion valmistelu ja siihen kohdistuva simulointityö. Palveluluokitus on aloitettu vuoden 2018 alusta ja työtä on tehty väliaikaisen valmistelutoimielimen päätöksen mukaisesti 1.1.- 31.5.2018. Palveluluokituksen ja tietopakettien rakentaminen SAP-taloushallinnon järjestelmään tehdään tulevaa maakuntaa varten ja palveluluokitus koskee kaikkia tulevaan maakuntaan liittyviä organisaatioita. Palveluluokitus on perusta kaikelle maakunnasta valtakunnan tasolle annettavalle raportoinnille vuodesta 2020 lähtien. Palveluluokitus huomioidaan myös rahoituslain mukaisessa tehtävien kustannusten vuosittaisessa tarkistuksessa (rahoitusneuvottelut valtion kanssa).

Myös valtiolta siirtyvien tietojärjestelmien liittäminen maakuntaudistuksen myötä Kainuun tietojärjestelmäkokonaisuuteen aiheuttaa merkittävästi työtä ja sitoo resursseja. Edellä kuvatut seikat huomioiden työryhmät arvioivat, että siirtyminen ylimaakunnalliseen vaihtoehtoon maakuntavalmistelun aikana tai siirtymävaiheessa muodostaa merkittävän riskin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon työryhmät jatkavat kesälomien jälkeen aktiivisesti toimintaansa tuottaakseen pidemmän tähtäimen vaihtoehdot Kainuun tukipalveluratkaisuihin määräaikaan 30.11.2018 mennessä. Syksyn 2018 aikana talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluja selvittävien työryhmien toimeksiantona on mm. selvittää, millaisia ylimaakunnallisia vaihtoehtoja talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelutuotantoon ja –tietojärjestelmiin on tarjolla, kuinka laajaa eri yritysten-/yhteistyökumppaneiden palvelutarjoama on, millaiset ovat ylimaakunnalliseen vaihtoehtoon siirtymisen kertaluonteiset siirtymis- ja jatkuvat ylläpitokustannukset ja mikä ylimaakunnalliseen vaihtoehtoon siirtymisen siirtymäaika taulu voisi olla. Työryhmät käyttävät tarvittaessa selvitystyössä apuna ulkopuolisia konsulttipalveluja.

Lisätietoja: Eija Tolonen-Manninen, Jari Väisänen, Ari Kemppainen